

IZHAJA VSAK DAN

ludi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 8. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petra, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvt. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinski in obrtni oglasi po 3 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglasi denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnja vrsta K 2. Mali oglasi po 4 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plačujejo in ustojljivo v Trstu.

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za celo leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenih naročnin, se uprava ne ozira. Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: za celo leto Kron 5-20, za pol leta Kron 2-80.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopol se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila Tiskarna „Edinost“ vpisana zadruga z omejenim poročtvom v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Politično društvo „Edinost“ v Trstu.

Podpisani odbor sklicuje

za JUTRI, dne 24. aprila 1910. ob 4. uri popoldne

javen shod

v prostorih

„Gospodarskega in konz. društva“ v Bazovici.

Dnevni red:

Naš politični položaj poroča državni in deželni poslanec dr. Otokar Rybář.

ODBOR

Polit. društva „Edinost“.

BRZOJAVNE VESTI.

Dr. Neumayer izvoljen dunajskim županom.

DUNAJ 22. Na današnji volitvi župana je bilo oddanih 129 glasov. Od teh jih je dobil dr. Neumayer 129, liberalcec dr. vitez Dorn, 11, socialist Neumann 5 glasov, ena glasovnica je bila prazna. Volitev je bila vsprejeta viharim pritrditvam. Dr. Neumayer je v svojem nagovoru na občinski svet izjavil, da volitev vsprejme.

Avstro-ogrška vojna mornarica.

DUNAJ 22. Glasom brzoglavne poročila so vojne ladje „Nadvojvoda Karol“, „Nadvojvoda Friderik“, Nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan“, „Likos“ in „Reka“ dospele v Mitilene. Ladiji „Nadvojvoda Ferdinand Maksimilijan“ in „Reka“ odplujejo danes v Solun, druge ladje odidejo jutri v Cavallo. Ladija „Szigetvar“ je predvčeraj prispela v Beirut, kejer ostane tri dni, potem odpluje v Tripolis. Na ladjah vse zdravo.

Reforme v Albaniji.

CARIGRAD 22. Ministerski svet se je zopet bavil z reformami v Albaniji ter je sklenil potrošiti za cesto iz Djakova v Prizren 12.000 funtov. V Prizrenu, Prizrenu in Peču se imajo takoj ustanoviti elementarne in ljudske šole.

Duma za ljudsko šolstvo.

PETROGRAD 22. (Petr. brz. ag.) Državna дума je danes brez debate vsprejela predlogo, s katero je za ljudsko šolstvo razum v proračun naučnega ministerstva že postavljenih 4 mil. rubljev, dovolila še nadaljnjih 10 mil., potem ko je poročevalec omenil, da se namerava z letom 1920 uvesti splošno šoloobveznost.

Velika tatvina v Uspenski stolnici v Moskvi.

MOSKVA 21. Iz Uspenske stolnice na Kremlo je bil v minoli noči ukraden s slike

PODLISTEK.

Jurkica Agičeva.

Povest.

Hrvatski spisal Ks. Šandor-Gjalski. - Prevel Fr. Oral.

— Tako torej! A ti Hanibal?
— Ničesar ne znam še gotovega. Ako me čaka mati v Žakanju, potem odidem na Dunaj. Sopotniki bomo torej.
— E, — toda ti v prvem razredu.
— Gotovo, — ali radi matere, jaz pa pridem v tvoji kupe, kakor sem sedaj pri tebi.
— Pa če gospa mama ne pride v Žakanj?
— Potem se odpeljem z železnico do Kapoštvara, od tam k prijatelju Taboru v Ujfaló. Še na Reki moral sem mu slovesno obljubiti, da na povratku pridem k njemu na lov.
— Keč! prideš torej v Pazarince?
— Čim prej, — vsekako koncem novembra.
— Oh, srečni vi, — a jaz že jutri! — e rekel Smiljanič.

Matere božje na glavnem oltarju dragoceni briljantni okrasek v vrednosti več stotisoč rubljev. O zločincih ni nikake sledi.

TURČIJA.

CARIGRAD 22. Ker je sultan obolev, je bil današnji selamlik odpovedan. Glasom oficijelnih vesti ima sultan nahod in je moral po nasvetu zdravnika opustiti selamlik. Sultan se tudi ne vdeleži jutranje ceremonije razdelitve nagrad v vojaški akademiji, vendar je popoldne vsprejel velikega vezirja in vojnega ministra.

CARIGRAD 22. Popoldne je bil priobčen oficijelni buletin, da ima sultan že dva dni nahod.

CARIGRAD 22. Včerajšnji orijentski ekspresni vlak in današnji konvencionalni vlak nista dospela. Konvencionalni vlak je odšel včeraj. Ni še znano, koliko časa bo pretrgana zveza v Srbiji.

GRŠKA.

ATENE 22. (Aten. brz. ag.) Danes popoldne se je vršil dvoboj med dvema višjima pomorskima častnikoma imenom Ghiotopolis in Tsukalos. Pri drugem izmenjanju krogel je bil zadet Ghiotopolis in se je mrtev zgrudil. Povod dvoboju je bil nek hud prepir med častnikoma.

† Mark Twain.

NEW-YORK 22. Pisatelj Mark Twain je sinoči umrl.

Karlitične agitacije na Španskem.

PARIZ 22. Iz Madrida poročajo, da razvijajo karlisti izlasti v novarski in katalonski pokrajini zelo marljivo agitacijo. Postavili so nad 40 kandidatov. Neki proglas, izdan od vojvode Solferina, voditelja katalonskih karlistov, v imenu princa Jaima, pravi: Mi vemo, da so boji, v katerih so karlisti pokazali svoj legendarni pogum, različni od bojev, ki jih pričnemo sedaj. Naša akcija ostane takrat na zakoniti poti. Toda mi ne smemo radi tega opustiti stremljenja, da ne bi zopet pričeli prekinjeno zgodovino naših velikanskih križarskih bojev.

Poplave na Solnograškem.

SOLNOGRAD 22. Vsled nevarnosti poplave se je uredila permanenčna služba. Vendar je začela voda upadati.

BAD ISCHL 22. Vsled neprestanega deževja in vsled tajejanja snega po gorah sta narasli reki Traun in Ischl.

Povodnji v Srbiji.

BELIGRAD 22. V Kragujevcu je deloma 500 poslopij pod vodo, med temi cerkve, tovarne, javne zgrade, kaznilnica in bolnišnica. Utonilo je 18 ljudi. Tvornico pušek in arzenal so zamogli rešiti. V okolici je poplavljenih 20 vasi. Voda je odnesla tudi mnogo domačih živali. Škode je samo v Kragujevcu nad dva milijona dinarjev.

KRAGUJEVAC 21. Danes so potegnili iz vode, ki pokriva še vse mesto, 5 novih trupel. Dež je prenehal in voda počasi vpadla. Največ so trpeli Kragujevec, Latovo, Čuprija, Kruševac, Požega, Pirov in Užišče, kjer je voda najviša. Računa se, da je ponesrečilo 200 ljudi, a skupna škoda znaša 10 milijonov dinarjev.

BELIGRAD 21. Ker se je včeraj nad Šumadijo utrgal oblak, je grozno upustošen ves okraj. Železniški nasip pri Latovu je popolnoma razdejan, tako da se je orijentni

— Kaj bi tožil? Saj sva dva. Radmanović in jaz sva vendar Pazarinčana.

Plaho se je Jurkica ozrla, ko je čula ta razgovor. Čudno jej je bilo pri srcu; kakor da je izpred njene duše padla ona koperna, ki jej je zakrivala tiste tajne niti, s katerimi usoda človeška plete usodo posamičnika.

— Kako čudno — uprav s to trojico se srečujem! — obstala je Jurkica. Ni še zvršila te svoje misli, pa jej je zdrčala s police jedna košarica. Vsi trije sopotniki so se pripognili, da bi jo dvignili. Najmlajši je bil tako srečen, da jo je dosegel. Ponudil jo je Jurkici ter se jej predstavil: Ante Glavarič, doktor zdravilstva. S tem činom je bila pot odprta daljnemu razgovoru. A Jurkica se je samo poklonila in na njegovo vprašanje je odgovorila samo, da je iz Zagreba.

Čim le izrekla prvo besedo, je prenehal v razgovoru tudi sam Radmanović in se zagledal v dekle. Na to se je odkril ter se predstavil kakor Hanibal Radmanović, veleposelnik v Pazarincih. Poklonil se jej je tudi tretji kakor sodnijski pristav Smiljanič. Nekam zbegano se je Jurkica poklonila vsakemu posebej, a še le pozneje se je spomnila, da je pozabila povedati ime in cilj svojega potovanja.

— Srečen slučaj! — je opazil Glavarič zadovoljno.

— Pa res čudno, kako smo se sešli.

ekspresni vlak moral pri Latovu okreniti in vrniti nazaj v Beligrad.

Zrakoplovstvo.

KOLIN 22. Trije vodljivi baloni „M I“, „P II“ in „Z III“ so se ob 11.30 predpoludne dvignili v zrak ter poleteli v Homburg vor der Höhe.

HOMBURG V. D. HÖHE 22. (Ob 4. uri pop.) Zrakoplov „Parseval II.“ je ob 3-45 popoldne došel semkaj in se spustil na zemljo. „Zeppelin II.“ in „Militär II.“ manevrirata še nad letališčem.

Državni zbor.

DUNAJ 22. Zbornica poslancev je nadaljevala danes razpravo o drugem čitanju posojilne podloge.

Govoril je posl. Gentili o razmerah med Nemci in Italijani na Tirolskem. Zahteval je pospeševanje rešitve vprašanja italijanske juridične fakultete.

Domobranski minister Georgi je opravičeval vojne troške v kritični zimi 1908-09. Povdarjal je, da smo ohranili mir le vsled vojne moči, ki smo jo razvili in ker cesar ni hotel vojne. Povdarjal je koristi, ki jih je imela industrija in ki jih je imelo delavstvo od naročil za armado in omenjal žrtev na življenjih in denarju, ki bi jih bila zahtevala vojna. Zaključil je minister svoj govor z izjavo, da smo preprečili z razmeroma malimi sredstvi mnogo žrtev in dvignili ugled svoje moči.

Hrupna seja. — Zmaga opozicije.

Zbornica je sprejela v drugem čitanju posojilno predlogo. Predsednik je predlagal, da se skliče prihodnja seja za danes, ob 6. zvečer.

Proti temu so odločno protestirali poslanci Seitz, Korošec, Stransky in grof Sternberg, ki predlagajo prihodnjo seja za jutri, ob 11. predpoludne. Predlog je bil odklonjen. Seja je bila zaključena ob 5.55 zvečer. Ob 6. je začela nova seja. Socialisti in Čehi so začeli klicati: puuj. Mnogo Čehov in socialnih demokratov je protestiralo proti postopanju predsednika, katero so označili kot kršenje poslovnega reda. (Veliko vznemirjenje.) Češki agrarci in radikali so se podali na predsedniško estrado, da bi protestirali proti postopanju predsednika. Zdelo se je, da hočejo te stranke z nadaljevanjem debate o poslovniku preprečiti, da bi se prešlo na dnevni red. (Hrup in razburjenje je trajalo naprej.) Predsednik je izjavil, da ni mislil, da bo sklicanje nove seje, ki ima le namen, da se razpravlja v tretjem čitanju podlogo o posojilu, zadelo na težkoče. Zavrnil je odločno nekvificirane napade na svojo osebo. Da bi preprečil debato o poslovnem redu, je dal na glasovanje ponovni predlog posl. Seitzja, da se zaključi seja in skliče prihodnjo seja za jutri, ob 10. predpoludne z dnevnim redom: tretje čitanje posojilne predloge.

Ta predlog je bil sprejet in seja ob 7. zvečer zaključena.

Imenovanje škofa tržaškega.

Naš tržaški „Piccolo“ je gotovo vse prej nego prijatelj katoliške cerkve. Menda mu ne delamo krivice, ako si domnevamo, da bi on — ako bi imel dovolj moči v to — najraje dal zapreti vse tržaške cerkve.

— Dan danes, ko vse potuje, resnično ni nič čudnega v tem, — je zavrnil Smiljanič. — Ne-li? je vprašal, obrnjen proti Radmanoviću.

— Mene ne vprašajte! — Jaz sem lovec; a poleg tega prihajam od daljnega vzhoda; — tam pa je vse tajinstveno in čudovito in vse to vpliva na človeka. A v vsem tem uvidevam jaz prst višjih sil. — Izrekel je te besede tako, da se ni znalo, je-li bi se jih smatralo resnimi ali za žalo, a zopet se je nehoté zagledal v Jurkico. Oči so mu sijale sedaj žareče, pa zopet nežno-milo.

— A kako je kaj v Pazarincih? je vprašala Jurkica, precej zbegana, čuteča, da je Hanibalov pogled vanjo uprt. Ni jej bilo lahko prenašati ta čudno žareči pogled. Ni si znaia raztolmačiti tega, a vendar se jej je dozdevalo nedostojno in nespodobno, da motri le njo. Zato tudi se je s svojim vprašanjem obrnila do Glavaričeva.

— Kraj je, — eh, kaj da vam odgovorim! Ugodno se lahko živi. Jaz, na primer, sem za svojo osebo vesel, kadar sem tam. Imam namreč sestričino tam.

— Res, res! Kako je Irmi? je vprašal Radmanović.

— Dobro. Malešević je zopet sklenil dobre kupčije z lesom.

Te dni mora biti ali v Trstu ali na Reki. Ničesar se ne bojte, gospica, živeli boste povsem ugodno.

Vzlic temu notoričnemu razpoloženju glavnega glasila vladajoče liberalne italijanske stranke, moremo ob vsaki priliki, ko se na cerkvenem polju v naših pokrajinah pripravljajo važni dogodki, opaziti fenomen, kako se isti židovsko-liberalni list z vso prepotenco svojega rodu sili v ospredje s svojimi diktati.

Tako tudi sedaj, ko smo na predvečer imenovanja novega tržaškega škofa. Isti italijanski krogi, ki sicer ne marajo ne za cerkev in ne za škofo, reklamirajo sedaj z vso odločnostjo, da škofom v Trstu mora biti imenovan le mož po njihovi volji in njihovem okusu. Tako je tudi „Piccolo“ od dne 21. t. m. nastopil z aroganco, ki ne spoštuje ničesar, najmanj pa — resnice.

Bodoči škof tržaški mora biti Italijan! Tako dekretuje „Piccolo“ in podkreplja to svojo zahtevo z argumenti, ki ne morejo prenašati ne luči logike in ne luči zgodovinske resnice.

Da čujemo, kako argumentira „Piccolo“!

Hrvat ali Slovenec ne sme zasesti škofovske stolice v Trstu že iz nastopnih dveh glavnih razlogov: a) po dolgi vrsti Slovanov in Nemcev je le pravilno, da pride enkrat Italijan; in potem b) Slovenec ali Hrvat, tudi če se ni nikoli iztical v političnih in narodnih borbah, bil bi vendar kakor škof vsikdar v prvi vrsti Hrvat ali Slovenec.

V podkrepljenje te svoje trditve se sklicuje „Piccolo“ na izgled, ki jih je dajal pokojni biskup Šterk „svojim slavizatorskim“ delovanjem.

Koliko farizejstva in zgodovinske nerresnice je v tej trditvi laškega lista! Morda ni še nikoli ta list bolj po krivici metal kamenja na grob kakega pokojnika kakor je storil to sedaj v slučaju z blagopokojnim škofom Šterkom. Prostor nam ne dopušča, da bi podrobno s konkretnimi podatki zavračali to „Piccolovo“ brezpijetno insinuacijo na račun škofa Šterka. Mi pozivljamo le „Piccola“, naj se obrne do sonarodnjakov v svečeniških krogih in ti mu morajo povedati — ako nočejo prav po nekrščanski biti resnice po glavi — da se morda ni nikoli poprej tako blago postopalo z italijansko duhovščino, kakor ravno za vladanja škofa Šterka. In bilo je slučajev, ko je Naglova pest jela pritiskati na vse strani, da so italijanski duhovniki v privatnih razgovorih pripoznavali, da je bil pod Šterkom tudi za njih pravi paradiz.

Hinavec „Piccolo“ se je hotel tu delati kakor da hoče odklanjati škofo, ki bi bili ob enem narodni boritelji, torej na jedno stran neobjektivni in pristranski. Vse hinavstvo v tej „Piccolovi“ finti nam pa ilustruje destvo, da isti „Piccolo“ v istem članku odklanja kandidaturu mons. Faidutti-ja, očitno iz strahu, da bi se ta kandidat kakor škof ne puščal zlorabljati — za gonjo proti Slovincem in Hrvatom in izlasti za izganjanje našega jezika iz cerkve. Faidutti je vendar Italijan, ali pred očmi „Piccola“ ga menda diskvalificirajo že dejstvo, da zna dobro slovenski. Je-li možno torej dvomiti na tem, da italijanska gospoda, v katerih imenu govori „Piccolo“, nočejo cerkvenega pastirja, zvišenega nad politične in narodne boje, ki pretresajo to škofijo, ampak hočejo bojevnik, ki bi dopuščal, da bi naš ordi-

— Naposled je vse odvisno od človeka samega, kako se mu godi, — je ponovila Jurkica — bolj mehničnim delovanjem možganov — besede, ki jih je tolikokrat slišala po svojih učiteljicah.

— Da, da, gospica! Le ne pozabite, da je neki umni francoski pisatelj izrekel: Ni je hušje zveri, ne v sahariski puščavi, ne v pragozdovih Amerike, ne v nedostopnih kotih Ganga, nego je malomeščan. Tako je. Predobro poznam te dobre, nedolžne dušice, — je zvršil Smiljanović grenko in čmerno.

— Najbolje je, da se čovek ne briga za-nje, je pridodal Radmanović.

— Ali ti je čuden, ta Smiljanović! — je pomislila Jurkica pri sebi, a se divila Radmanoviću, ki je s tako mirno samozavestjo izpregovoril one štiri besede. Izrek istih je bil nenavaden. Izgovoril jih je bil madjarskim naglasom. Jurkici ni ugajalo to, ali priznati si je morala, da jej njegov glas vrlo ugaja.

Kadar ima človek svoje opravilo, povsod mu je lahko — je nadaljevalo dekle, ali takoj se je spomnilo prejšnjih razgovorov svojih sopotnikov tretjega razreda ter spoznalo, da govori nerensico.

— „Živila“ gospica! — je vzkliknil veseli doktor. — A ti, grozni pesimist drugače pa vrlo dragi mi sodnik, čemu plašiš gospico že v naprej! Lepo vam bo, krasno, — posebno še kakor mladenki takega obrazka. (Pride še.)

narijat vršil vlogo izvrševalnega organa italijanskih nacionalcev, v kolikor gre za širjenje italijanizacije.

Drugeče mi! Mi izključamo Nemca principijelno kakor škofa, ker smo na stališču, da Nemci nimajo ničesar iskati v tej škofiji. Nikdar pa se nismo principijelno izrekli proti kakemu kandidatu le zato, ker je rodom Italijan! Nikdar nismo odrekli Italijanom pravice, da tudi njihovi sinovi zasledajo škofijsko stolico tržaško-kopersko. Pač pa stavljamo zahtevo, ki je utemeljena v obstoječih narodnostnih razmerah v škofiji, torej v naravi sami: prvič, da je škof tržaško-koperski tudi jezikovno popolnoma kvalificiran za to visoko službo, a v drugo, da se svojstvi svojega uma in srca, z vso svojo minolostjo daje jamstvo, da bo pravičen, objektivni in nasproti obema narodoma v vsakem pogledu jednako blagohoten dušni pastir. Proti Italijanu nismo, pač pa smo proti škofu, ki bi svojo dostojanstvo hotel izkoristiti v italijanske nacionalne svrhe.

Taka je razlika med našim in stališčem „Piccola“ vspricho imenovanja tržaškega škofa. Menimo, da soglašajo z nami ne le vsi rojaki naši brez razlike političnega mišljenja, ampak da tudi pošten Italijan ne more odrekati korektnosti tega stališča.

Da pa tudi „Piccolo“ sam čuti, kako krivično je stališče, na katero se postavlja, in kako slaba je stvar, ki jo brani — to nam ovaja on sam v zaključku svojega članka, kjer falzificira dejstva z direktno lažjo, da je večina prebivalstva v škofiji tržaško-koperski italijanska!

V odgovor na to „Piccolovo“ laž podajamo tu nekoliko statističnih podatkov iz oficijelnega šematizma tržaško-koperske škofije za leto 1909.

Skupno število katolikov v škofiji je 431.932.

Dekanati oziroma župnije po italijanskih mestih: Trst, Koper, Milje, Piran, Izola, Baje, Groznjan, Bertonigla, Cittanova, Umag, Momjan, Castanea, Opertelj in Buzet bi šteli skupno okoli 250.000 katolikov. Ker pa je znano, da v mestu Trstu in njega spodnji okolici — ki sta v šematizmu navedena s 189.600 duš — je vsaj tretjina prebivalstva slovanska; ker po mnogih gori navedenih isterskih oficijelno italijanskih krajih žive večji ali manjši odlomki slovanske narodnosti, in slednjič, ker so okolice teh mest, ki so tudi prišete k dekanatom oziroma župnijam, skoro izključno slovanske, smemo računati z gotovostjo, da da je od teh 250.000 pretežno italijanskih katolikov, vsaj tretjina slovanske narodnosti. Debelo računano torej živi v škofiji tržaško-koperski resničnih italijanskih katolikov okoli 170 tisoč nasproti skupnemu številu katolikov 431.932, mej katerimi je res tudi nekoliko Nemcev in drugih narodnosti, katerih število pa ni toliko, da bi prihajalo v poštev. In vspricho teh iz oficijelnega vira zajetih podatkov si upa „Piccolo“ trditi, da je večina v tej škofiji italijanska! Kdor tako laže, ne more zagovarjati poštene stvari.

Če je torej večina argument odločen za narodnost škofa, potem je „Piccolo“ sam najdrastičnejše ovrgel svoje pretenzije; po „Piccolovem“ umevanju bi smeli mi, ki tvorimo večino prebivalstva, zahtevati, da škof tržaški bodi le Slovan. Mi pa nismo tako jednostranski in nacionalno sebični, ampak zahtevamo le od kompetentnih faktorjev, naj ne prezirajo našega gori označenega stališča, kajti če bi hoteli to, naj bodo uverjeni že danes, da posledice ne izostaneje, in da bo znal naš narod izvajati posledice iz spoznanja, da se mu niti na cerkvenem polju ne privoščata pravice.

Avstrijsko državno gospodarstvo.

Ako si človek nekoliko ogleduje številke našega državnega gospodarstva, ga mora obiti naravnost groza.

Dne 31. decembra 1906. je bilo potem, ko je država pokrila vse svoje izdatke, ostalo v državnih blagajnah 707-6 milijonov kron. Koncem leta 1908. je zaključil državni obračun še vedno z blagajniškimi preostanki v znesku 572 milijonov kron. Danes pa so državne blagajne tako izpraznjene, da mora finančni minister najeti posojilo v znesku 220 milijonov kron samo zato, da bo možno vleči državno gospodarstvo naprej. Ker se nimamo državnega obračuna za leto 1909., seveda tudi ne moremo znati, koliko so znašali blagajniški preostanki koncem minulega leta. Najbrže pa ne bomo mnogo grešili, ako vzamemo svoto 100 milijonov kron. Od začetka leta 1907. pa do konca leta 1909. bi se bila torej v državnih blagajnah zmanjšala gotovina za okoli pol milijarde kron, od katerih odpade na samo leto 1909 372 milijonov! Vendar to še ni dosti. V maju leta 1908. je bilo izdanih za 150 milijonov rente, v februarju za 220 milijonov zadolžnic in v januarju 1910. zopet za 138 kron rente. K vsemu temu pride še 220 milijonov kron znašajoče posojilo, ki je sedaj v razpravi v državnem zboru. Skupno se je torej zagospodarilo v zadnjih štirih letih eno milijardo in en četrt! Od tega odpade preko ene milijarde samo na zadnji dve leti, to je v dobo aneksije.

Zato moremo mirne duše trditi, da je večji del teh stroškov požrla aneksija Bosne in Hercegovine.

Vlada pravi sicer, da odpada od aneksijskih stroškov na našo državno polovico le 148.824.000 kron. To utegne odgovarjati resnici v toliko, da se je iz realnih dohodkov porabilo za aneksijo le gornji znesek, a poleg tega se je v ta namen porabilo tudi večji del onih 508 milijonov, ki so bili izposojeni tekom zadnjih dveh let.

Tako znamo n. pr. vsi, da je finančni minister izdal v februarju l. 1909. za 220 milijonov zakladnic ravno z namenom, da se pokrijejo tekoči troški aneksije.

Kljubu temu, da je bilo začetkom leta 1909. še 572 milijonov blagajniških preostankov, je vendar moral finančni minister najeti že februarja istega leta novo posojilo v obliki državnih zakladnic! Kam so izginili v dobrem mesecu vsi oni blagajniški preostanki?!

Jasno je, da jih je požrla aneksija. Poleg omenjenih, izrednih in nikdar dovoljenih stroškov aneksije, so bile izdane v vojaške namene še sledeče od delegacij dovoljene izredne svote:

Za havbice	38.000.000
za artilerijski materijal	145.000.000
za druge nabave armade	67.000.000
za mornarico	120.956.000
Skupaj	370.956.000

Od tega odpade na našo državno polovico 242.167.136 K, k čemur potem še prihaja za domobranstvo 22.200.000 K.

Vsi ti ogromni milijoni, ki so bili porabljeni za aneksijo, vsi ti milijoni, ki so bili izdani v vojaške namene, so izgubljeni za narodno gospodarstvo, ker so bili izdani za popolnoma neproduktivne svrhe. Ko bi bili ti milijoni izdani za gradnjo cest, šol, bolnišnic, železnic itd., bi nam gotovo ne trebalo žalovati za njimi, ker bi živili še pozni rodovi dobrote istih. A ko tu gre za izdatke, ki ne le da ne oplojajo v sedanjosti našega gospodarskega življenja, temveč tvorijo poleg tega tudi še za bodočnost stalno obremenitev našega državnega proračuna.

V gospodarstvu, ki ne pokriva svojih izdatkov z rednimi dohodki, mora priti do poloma prej ali slej. Naše državno gospodarstvo mora kljub ogromnemu povišanju davkov v zadnjih letih vendar pokrivati primanjkljaje z vedno novimi dolgi, ki znašajo danes v naši državni polovici že okoli 10 milijard kron!

Kaj bo konec temu? Menda ne drugo, ko — bankerot!

Parlamentarne stvari.

Na Dunaju se vršijo dan za dnem „pogajanja“. Baron Bienerth, ki se včasih rad pobaha s svojo „večino“, ki jo ima v parlamentu, je začel v zadnjem času baje koketirati s „Slovansko Enoto“. Hotel bi tudi njo pritegniti med „delavne“ vladne stranke. S par koncesijami, ki bi jih o priliki finančnih reform naklonil eni ali drugi grupi „Slovanske Enote“, bi rad razbil slovansko parlamentarno združenje, ker le na ta način si misli ustvariti trajno večino. Ideja sicer ni slaba, a ta oreh bo za barona Bienertha menda pretrd, ker v „Slovanski enoti“ se težko najde — tako vsaj upravo — stranko, ki bi hotela s kako krajmo kupčijo žrtvovati složnost slovanskih vrst. Naši poslanci naj imajo vedno pred očmi izrek: Timeo Danaos et dona ferentes (Bojim se Danajcev, če tudi prinašajo darove).

Predsednik zbornice dr. Pattai je sklical konferenco klubovih načelnikovih, na kateri jim hoče predložiti bodoči delavni program, ki bi bil sledeči: zakonski načrt o spremembi poslovnika, zakonski načrt o narodnostni ureditvi in zakonski načrt glede ustanovitve italijanske pravne fakultete. Nas zanima zlasti dva poslednja načrta.

Da, da, ureditev narodnega vprašanja; to je bil že grob marsikatero vlade! Svoječasnno je bil z navdušenjem izvoljen 52-členski osek z nalogo, naj bi iskal in našel pot, kako se bi uredilo narodno vprašanje v Avstriji in odpravilo nesrečne narodne spore. Dolgo časa ni bilo ničesar slišati o tem odseku. Sedaj pa poročajo z Dunaja, da misli predsednik dr. Pattai na konferenci klubovih učelnikov razpravljati o tem, kako bi se zakoni za ureditev narodnega vprašanja predložili narodnostnemu odboru. A predsednik tega odbora, socialni demokrat Pernstorfer, je na vprašanje nekaterih politikov izjavil, da ni nobene podlage, na kateri bi se osek sestal, da ne ve, o čem naj bi vodili debate in o čem sklepali! Povedal je, da je sam predlagal sklicanje goriomenjene konference klubovih načelnikov, ki naj še le odloči, ali se imajo narodnostni zakonski načrti narodnostnemu odboru predložiti ali ne.

Ta je tudi lepa! Vprašamo, čemu eksistira potem ta odbor, ki se nekako brani izvrševati svoje naloge? „G. Pernstorfer, ki je sam sprožil idejo ustanovitve tega odbora, je dal s tem zelo slabo spričevalo o delazmožnosti tega odbora.

Navdušenje, ki je kazal v začetku, je kmalu izpuhtelo. Praktično je pač težko reševati narodno vprašanje; to je spoznal tudi g. Pernstorfer.

Dnevne novice.

Zapuščina dr. Luegerja. Pri določitvi Luegerjevega premoženja se je dognalo, da Lueger, ki je tako spretno upravljaval dunajsko občino, v stvareh svojega privatnega premoženja ni jemal nikakih obresti. Vsega skupaj so našli v zapuščini 120.000 K, ki niso nosile nikakih obresti, ker obstajajo iz samih bankovcev.

Hofrichterjeva afera se vleče kakor morská kača. Radi bolezní avditorja Kunza, ki je že ozdravil, so morali glavno razpravo odložiti za nekaj časa. Tudi ni izključeno, da še enkrat preiščejo Hofrichterjevo duševno stanje.

Na Portugalskem je politični položaj zopet kritičen. Pride baje do razpusta poslanske zbornice ali pa do odstopa ministerstva.

Velika manifestacija za slov. visokošolske zahteve v Avstriji se bo vršila 7. 8. in 9. maja v Brnu. O tej priliki se bo vršil zlet vsega slovanskega dijaštva v Brno.

Novi člani gospodske zbornice. — Tajni svetnik general pehote Evgen baron Albori, deželni poslanec, veleposelnik Fran Sajfert v Beli in veleindustrijalec Bernard Wetzler na Dunaju so imenovani dosmrtnimi člani gospodske zbornice.

Domače vesti.

Seja odbora polit. društva „Edinost“ se bo vršila v ponedeljek 25. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih Slovenske čitalnice. — Odborniki in namestniki so vabljeni, da se polnoštevilno udeležijo.

Predsednik.

K jutrnjemu shodu političnega društva „Edinost“. — Za jutri popoldne sklicuje naše politično društvo javen shod v Bazovico. Na dnevnem redu je sicer ena sama točka, ali ta je največje aktualnosti in važnosti. Odnosaji v Avstriji se zapletajo bolj in bolj, politična kriza v naši državi je zadobila je značaj največje akutnosti in vsa znamenja kažejo, da se bližamo tistemu psihološkemu trenutku, ko se izvjuje zadnja bitka v veliki borbi, ki pretresa državo neprestano, izlasti pa od krvavega leta 1848. sem. To je v tisti veliki borbi, med principom nemške hegemonije in nemškega gospodarstva in med principom enakopravnosti in enakoveljnosti vseh narodov. Najsigurneje znamenje pa, da se res bližamo dogodkom, ki bodo odločilne važnosti za daljšo bodočnost v notranjem političnem življenju naše države, je dejstvo, da je splošna pozornost političnega sveta obrnena sedaj dogodkom v slovanskih parlamentarnih skupinah, oziroma vprašanju, v kakih taktičnih tvorbah nastopijo Slovani nasproti bližnjim dogodkom?!

Politični položaj je torej okrajno napet in poročilo o njem mora temu primerno zanimati vsacega zavednega Slovence. To dejstvo daje tudi važnost jutrnjemu javnemu shodu v Bazovici.

O reorganizaciji državnih železnic. „Časopis češkega železniškega uradništva“ prinaša v slovanski prilogi k svojemu zadnjemu izdanju ta-le članek:

„Nemški politični časopisi in samoljubno strokovno glasilo „Allgem. Tarif-Anzeiger“, vsi, ki so si obetali kaj dobička od nameravane reorganizacije, se jezijo in hudujejo na slovanske člane železniškega sveta, ker ti niso hoteli odobriti birokratično zmedenega in za Nemce prirojenega reorganizacijskega načrta.

Mi se v to prekanje ne bomo spuščati, temveč, kar bomo o tej zadevi pisali, bomo pisali stvarno in mirno.

Svojemu razpravljanju postavimo na čelo devizo, moto: *Proč z birokrati, proč s temi največjimi zločinci v naši upravi, proč s prusaši in hohenzollerskimi šoveni* — potem še le bo prava in dobra reorganizacija mogoča.

Kakor so naši trhli in odreveneli birokratje zmedeni šušmarji in nezmožni, vendar zaslužujejo, da se moramo ukvarjati z njimi; toda ne zaradi njih samih, temveč zaradi onih, ki stojijo za nami! In to vsenemški nacionalci, politiki iz „nemškega ljudskega sveta“.

Saj smo vsi uverjeni, da elaborat reorganizacijskega načrta, ki so ga bili predložili železniškemu svetu, ni zrastle na njihovem zelniku. *Osvojevalna nemška politika je uplivala na to „delo“, nemški centralizem je diktiral smešne in absurdne, avstrijske Slované žaleče duhovitosti v tistem načrtu!*

Da se bomo bolj razumeli, predno se seznanimo z genialnimi reformatorji v železniškem ministerstvu, naj povemo samo še to, da je začelo iti tem gospodom za nohte, ko so se jim Čehi postavili po robu. In da bi jih pomirili, so se udali in so odnehali od centralističnih svojih tendenc toliko, da naj bi prišla centralizirana dohodninska kontrola v Prago. Pa so se seveda uredali. Pokazali so s tem samo očiten kes, da niso prav „reorganizirali“. In Čehi so se smejali tej naivnosti in tistim, ki so mislili, da Slovani prodajo svojo pravico za skudelico take svetopisemske leče.

Zdaj pa začnimo.

Povsod, na vsem svetu se trudijo tisti, ki hočejo kaj reformirati, da bi stari zistem

— izboljšali. Toda od avstrijskih uprav nismo še mogli doživeti zlepa kaj takega. Povsod poverjajo tako težko in prevlačno delo strokovno izobraženim in večjim ljudem. Pri nas je tudi v tem oziru sramotna izjema.

Premislite bistvo in namen železnic, preudarite njihov pomen v javnem gospodarskem življenju, pa nam povejte:

Ali je mogoča večja brezvestnost in lahkomišelnost nego je to, da najvišja in odločilna mesta v železniški službi poverjajo — neželezničarjem, ljudem, ki niso videli železnice nikoli, razun ob svojih izletih, ljudem, ki se jim niti od daleč ne sanja o najmanjši, najneznačajnejši panogici preobširnega, velikega in temeljitega strokovnega znanja pa bogatih izkušenj zahtevajočega uspešnega delovanja! Blazirani in puhloglavi aristokrati in — juristi, ki niso mogli ničesar opraviti v svojem pravem poklicu in ki jih navadno vsled njihove nevednosti niso mogli rabiti nikjer, pri nobeni drugi upravi, dobivajo najtoplejša gnezda v železniškem ministerstvu. — Usoda jih je bila morda zanesla v politično službo ali bogvekam — post tot discrimina rerum — jih sprejema naše ministerstvo kar v višje službene razrede!

Največ teh temeljnih in izkušenih strokovnjakov (!) ima v rokah krmilo, dobro in zlo usodo naše uprave! *Ti možje so grobkopi blagostanja naših železnic!* Učenost teh patronov in njihovi klasični — kozli so prišli že v pregovor.

Vi vsi, ki mislite, da je treba kaj reorganizirati — in to je treba —, otrešite se predvsem politične pristranosti in poverite tako važno delo večšakom! A če jih nimate, iztrebite plevel in vzgajite si jih! Sebe najprej reorganizirajte!

Dokler vam ni zaupati, tako dolgo je vsaka reorganizacija samo začetek še večje zmešnjave in nerednosti.

Za to imamo preveč dokazov.

Nadvojvodinja Marija Jožefa v Trstu. Z drugim jutranjim brzovlakom južne železnice je prišla včeraj v Trst s spremstvom nadvojvodinja Marija Jožefa. Sprejeli so jo na postaji namestnik princ Hohenlohe, mornariško-postajni poveljnik kontraadmiral Kohen in dvorni svetnik pomorske oblasti grof Attems. Mudila se je nekoliko časa v cerkvi Sv. Antona novega in posetila potem nekatere prodajalnice, nakar se je podala k princesinji Hohenlohe. Opoldne se je na pomolu Sv. Karla vkrcala v vladni parnik „Pelagosa“, ki je takoj odplul v Benetke. Tam ostane nadvojvodinja tri dni, na kar se odpelje na Brijune.

Novi brigadir v Trstu. Na mesto dosedanjega brigadirja GM barona Kirchbach, ki je bil imenovan poveljnikom 8. divizije v Bolzanu, pride v Trst polkovnik Henrik vitez Krauss-Elislago kakor poveljnik 55. infanterijske brigade v Trstu. Isti je bil poprej vojaški ataše v Sofiji in naposled vodja operacijskega urada. Star je 48 let.

Martin Krpan je prišel s svojo slavnoznano kobilo „Luco“ včeraj iz Vrha pri Sv. Trojici v Trst. Oba, Krpan in Luca se počutita čisto dobro. Pripeljala sta se s sinočnjim brzovlakom južne železnice. Ko je stopila Luca z vlaka, se je ogledala malo čudno okoli sebe. Cela okolica se jej je zdela nekam nenavadno čudna. Zato je mahala „Luca“ z glavo, češ, to mi nič ne dopade. Potolažila pa se je in veselo razrezgotala, ko je dobila ovsu. Nadejamo se, da bo tudi jutri veselo rezgotala, če bo videla pred seboj polno gledališče.

Sokolskega izleta v Ajdovščino. Jutri v nedeljo se udeležijo lahko vsakdo. Sokoli gredo v kroju. Odhod je določen z vlakom državne železnice ob 5 uri 50 minut zjutraj iz Trsta do Štanjela in odtod peš. Vstopi se lahko tudi v Rocolu, sv. Ivanu in na Opčinah.

Prvega majnika v krasno razsvetljeno divaško jamo! Kakor že javljeno na kratko, razsvetli podružnica „Slovenskega pl. društva“ na spošno željo v nedeljo dne 1. majnika divno divaško jamo.

Izvedeli smo, da bo gorelo ta dan v tem veličastnem, orjaškem in krasnodivnem podzemskem prostoru preko tisoč sveč in veliko acetelinskih svetilk, tako, da bo jama res prav čarobno razsvetljena.

Ker so pota v tem ogromnem podzemskem hramu prav lepo urejena in v dobrem stanju, je vsakomur brez težkoče omogočen vstop v ta čarobni kraj, poln podzemskih čudesev.

Zatorej pa kedor le more in ga pot ne vodi drugam, naj dne 1. majnika izletja ven v Divačo in naj si ogleda ta redki kras narave, s katerem se ponaša naša slov. zemlja!

Posebno bi bilo želeto, da bi se zbralo tega dne v zadnjem kotu teh orjaških podzemskih prostorov več pevcev, kjer bi skupno zapeli kako lepo narodno pesmico, bi tako divno odmevala od čudapolnih sten in orjaškega visokega stropa.

Razsvetljava vilenice bo trajala od treh popoldne do pol sedmih zvečer. — Vstopnina za osebo 1 K. (Znižana cena).

Jutri k sv. Ivanu v „Nar. dom“ k igri „Legijonarji“, ki jo uprizori St. Jakobšna Čitalnica. Prepričani smo, da ta krasna nar. igra privabi jutri obilo občinstva k kv. Ivanu. Sodeluje g.ca Janova. Svira popoln

društveni orkester. Začetek točno ob 4.30 pop. Vstopnina k predstavi 60 st. Sedeži I. vrste 60 st. II. vrste 30 st. Po predstavi se vrši ples. Predstava se bo vršila ob vsakem vremenu.

Srpske razglednice. Христос воскресе dobijo se u Slavenskoj knjižari Josipa Gorenjec, ul. Valdirivo 40 krog kavarne „New-York“.

Skupina kolesarjev društva „Balkan“ priredi jutri v nedeljo dne 24. aprila izlet v Ajdovščino, povodom bratskega sokolskega izleta. (In ne v Komen kakor je bilo objavljeno v včerajšnji številki). Zbirališče in odhod ob 6. uri zjutraj pred „Nar. domom“ pri sv. Ivanu, od koder odkorakamo peš do nove Openske ceste. — Od tam pa na kolesih čez Opčine-Kobdil po krasni romantični Vipavski dolini do Ajdovščine, posebno sedaj, ko je vsa narava v pestri obleki — najlepšem cvetju. Naj ne zamudi noben kolesar te lepe prilike. Kolesarji in prijatelji našega športnega društva, ste uljudno vabljeni, da se polnoštevilno udeležite tega krasnega izleta. Kličemo Vam kolesarski: Zdravo!

Avdijenca pri cesarju. — Cesar je predvčeraj vsprejel v avdijenci nadzornika nautičnih šol dvornega svetnika g. Eugena Gelcich.

Slovenci! Okoličani! Narodna delavska organizacija praznuje letos delavski praznik kar najkrajše s prireditvijo „velike ljudske veselice“, ki se vrši v nedeljo, dne 1. majnika, popoldne na Opčinah ob sodelovanju narodnih društev. Slovenci! Okoličani! Udeležite se te veselice v največjem številu, da stem pokažete svoje simpatije slovenskemu delavstvu. Opozarjamo na tozadavne lepake!

Tržaška mala kronika.

Nepopoljšljiv. Dne 18. t. m. je bil aretiran dninar Jurij Gorup, star 19 let iz Trsta, stanujoč v ljudskem prenočišču v ul. G. Gozzi, ki je bil vkradel z nekega voza nekaj žakljev in sodček. Cim je bil izpuščen na svobodo, je porabil priliko, da je takoj zopet izvršil tatvino. Posegel je v žep nekega gospoda in iztaknil mošnjiček ter jo popihnil. Nekaj pasantov ga je dohitelo in bil je aretiran.

V zanesljivih rokah. Krošnjar Edvard Nadaja je dne 18. t. m. izročil za par minut 14-letnemu Humbertu Bossetti v shrambo zaboj papirja in dežnik. Deček, ki krošnjari s sodrovimi kipi in je regnikolo, je takoj zginitil z vso robo. Aretirali so ga včeraj in spravili v ul. Tigor.

Tatvina. Z voza, stoječega v ul. S. Anastasio, je bil včeraj vkraden žakelj ječmena, last tvrdke Truden. Tat, težak Ivan Zeiner, ki je skrtil žakelj v hodniku IV. nadstropja hiše št. 5 v ul. Cecilija, je bil aretiran.

Koledar in vreme. — Danes: Adalbert šk. — Jutri: 4. povelikonočna nedelja. Jurij muč.

Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 20° Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Semtertija oblačno. Zmerni vetrovi. Temperatura mila. — V začetku še lepo, potem metno.

Naše gledališče.

Samo en dan še in tukaj bo ves čar kraljestva devete dežele. Vse že drhti, vse trepeti v nestrpnem pričakovanju po nenavadnem iznenadenju. Popolnoma opravičeno, kajti nikoli še ni bilo na našem odru kaj takega!

V nedeljo 24. t. m. nastopi zopet ves naš ansambel; med njimi pa nastopijo iz prijaznosti zadnjikrat v letošni sezoni tudi vedno požrtvovalne in neutrudljive gospe Ponikvarjeva in Grmekova v važnih vlogah, kakor tudi g. Štoka v vlogi krvoločnega Brdavsca, kralja Devete dežele. Poleg njih pa nastopita tudi gg. Verovšek in Grom iz Ljubljane.

Tržaška gledališča.

POLITEAMA ROSSETTI. — Včeraj je bila izvanredna predstava japonske družbe igralko Hanako. Da-si se je predstava vršila v japonskem jeziku — vsekakor jako eksotična zanimivost — je vendar občinstvo vsled jako krasne, realistične igre japonskih umetnikov moglo slediti dejanju. Vprizorili sta se dve mali igri, tragedija in neka vrste komedije s tragičnim koncem. Občinstvo se je zlasti divilo neverjetni gibčnosti igralko in priredilo je vsem, zlasti pa mali in simpatični Hanako navdušene ovacije.

Danes Puccinijeva opera „Tosca“

FNICEE. Sinočnja benefična predstava Leharjeve operete „Der Rastelbinder“ (Piskrovez) na korist komika Guttmanna je napolnila prostrano gledališče do zadnjega kotička. Beneficijant, ki je igral ulogo žida, je s svojo res originalno kreacijo izzval cele salve smeja, ki kar ni hotel ponehati. Na koncu drugega dejanja mu je bila poklonjena cela vrsta vencev, šopkov in darov. Tudi drugi igralci, zlasti Mila Theren, so bili popolnoma kos svoji nalogi. Glede operete same lahko rečemo, da je to eden najboljših produktov na polju operet. Glazba je skoziinskoz slovanska. Vso opereto prevevajo otožno-mehki motivi iz čeških in slovaških

narodnih pesmi, a večina gledalcev tega gotovo ni opazila... Dejanje, ki se vrši med Slovaki in na Dunaju, je zabeljeno z dobrim humorjem, zato je dosegel „Piskrovez“ popolen vspeh.

Danes vdruživ „Dolarska princesa“ od Leo Falla.

Društvene vesti.

Telovadno društvo „Sokol“ v Trstu.

Bratje Sokoli!

Jutri v nedeljo priredi naše društvo prvi pomladni izlet in sicer v Ajdovščino. Odhod iz Trsta je določen z državno železnico ob 5 uri 50 min. zjutraj. Posamičniki lahko vstopijo tudi na postajah Rocol, Sv. Ivan in Opčine. Z vlakom se popeljemo do Štanjela, odtod pa odkorakamo peš v Ajdovščino.

Upati je, da se kar največ bratov udeleži tega prvega izleta v sokolskem kroju. Dobrodošli pa so tudi vsi drugi prijatelji društva! Na zdar.

Čitalnica pri sv. Jakobu opozarja gg. pevce in igralce na glavno vajo za „Legijonarje“ danes točno ob 8. uri zvečer.

Nar. delav. organizacija

priredi

v nedeljo, dne 24. aprila 1910. ob 1. uri pop.

javen shod

na Proseku

v prostorih „Gospodar. društva“.

Dnevni red:

Volitev v okraj. bolniško blagajno.

Vesti iz Goriške.

Nomest. svetnik A. Rebek — časten občan. Iz Nabežine: Dolgo se je morala občina Nabežina potegovati da je dobila nekaj pravic glede slovenskih napisov na železniški postaji. Prošnja za prošnjo in pritožbe so odhajale na merodajna mesta, a brez uspeha. Leta 1908. se je občina Nabežina obrnila do našega vrlega državnega poslanca Alojzija Štreklja, da naj se on na merodajnem mestu s pomočjo svojih kolegov zavzame, da se v Nabežini in v vseh slovenskih občinah na Krasu sploh postavijo na železniških postajah slovenski napisi. Vsled temeljitega poročila c. kr. namestništvenga svetnika gospoda Antona Rebeka, voditelja c. kr. okrajnega glavnstva v Sežani, se je ugodilo poslancem in slovenskim občinam, da smo dobili na železniških postajah slovenske napise; za to pa gre ta zasluga slovenskim poslancem in poleg njih c. kr. namestništvenemu svetniku gosp. Antonu Rebeku za stvarno temeljito poročilo in priporočilo.

Nabežina ima lepo cvetočo kamnoseško obrt. Tej pa je v zadnjem času pretila velika nevarnost. Kamenolomi so bili večinoma pokriti in obloženi z velikimi kupi odpadkov tako, da bi se radi velikih stroškov, ki bi jih zahtevalo odnašanje, moralo opu-

DVORANA ZA SODNE DRAŽBE

ulica Sanità 23-25 pritličje.

Dražba, ki se bo vršila danes 23. t. m. od 9—12.

Glasovir, kredenčna omara, divan s fotelji, stoli z visokim naslonjalom, miza na križ, velika slika, razne regulatorične ure, budilnice, srebrne žlice in vilice.

Od 3—6 pop. Razne srebrne in kovinaste žepne ure, uhani, prstani, gumbi, igle, broše, svetinje, priveski, verižice, tobacnice, zapestnice in druga zlatanina.

Zastonj in poštnine prosto se razpošilja:

Domača knjižnica.

Seznan izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih. Ig. pl. Kleinmayr i Fed. Bamberg, knjigarna v Ljubljani.

HERCULES zavaruje osebe :: brez razlike vere, narodnosti in stanja, kakor niso na dan upisane ali je od 15. ter starjših od 90. leta. — Vsakdo samorozi sebe v korist drugega, ostroma tretjo osebo v lastno korist in to brez odrašč. pregleda. Vsa pojavnja daje za Goriško glavno zastopstvo zadruga Hercules v Gorici ali pa tudi Ravateljstvo podporne zadruga „HERCULES“ na Reki (Fiume).

MODERNO POHIŠTVO!
TRST
PETER JERAJ
ULICA SV. KATARINE ŠT. 13
VOGAL ULICE V. BELLINI

Tržaški grafični zavod
(Stabilimento grafico Triestino)
Trst, Piazza della Borsa 13.

Kupujte gramofone in plošče
:: samo v največji primorski zalogi ::
Tržaški graf. zavod
(Stabilimento grafico Triestino)
TRST, Piazza della Borsa št. 13

Plošče s slovenskimi hrvaškimi, italijanskimi in nemškimi komadi v ogr. izber
Pošiljajte na deželo.
Plačevanje na obroke.

Interesantno naznanilo!

V trgovini v ulici Barriera št. 20. Danes se otvori izjemna prodaja izdelanih oblek. Ker hočem prodati vse blago, sem sklenil prodati ga po znižanih cenah. Prodaja se vrši le malo dni, zato poslužite se te izjem. priike!

NB. Velik izbor delav. hlač po neverjet. nizkih cenah.

Lepa prilika za „peke“!
ALEKS. FRANC MAYER - TRST
žgalnica kave
TELEFON 1743.
Najboljši vir za dobivanje pešone kave

Velika zaloga praznih buteljk
Trst, Via delle Ombrelle 5. Telefon 71, Romano 11.
GUIDO & UGO COEN
100.000 buteljk od šampanjca za refošk. Prodajajo in kupujejo se buteljke vsake vrste za refošk, šampanjec, bordeaux, rensko vino, konjak. itd. — Velika zaloga buteljk od pol litra in od eden in pol litra. Damjane iz stekla oplotene.
Prevzamejo se dopošiljate na deželo. Kupuje razbito steklo vseh vrst

V manuf. trgovini v ulici Barriera 8
se nahaja velika partija ostankov 25.000 metrov.

Perkal po stot. 40 meter v zaj. barvah
Saten po stot. 52 meter najfin. vrste

Batist, Zefir, Rigadin, Oksford vseh vrst. Blago za moške obleke: CHEVOT KAMGARN, VOLNENO IN BUMBAŽNATO BLAGO RAZNE KAKOVOSTI.

DOMAČE PLATNO PO 46 STOTINK METER.
Razno manufakturno blago po cenah brez konkurence se dobiva v manufakturni trgovini VIA BARRIERA ŠT. 8.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. Stibial in drug so je preselilo na Corso 49 (Piazza Goldoni). Tel. 1405

z bogate opremo za vsakovrsten pogreb. in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana. — Velika zaloga voščenih sveč

Prodaja na deželo in drobno.

stiti večino kamenolomov, a s tem bi v nedolgem času kamenoseška obrt pri nas popolnoma zamrla.

To bi bil velik občutni gmoten udarec ne samo za Nabrežino, ampak za ves okraj in deželno goriško. Veliko družin presrbljenih sedaj s kruhom, bi vsled pomanjkanja te obrti odpadlo. Videč pretečo nevarnost se je c. kr. namestništveni svetnik gospod Anton Rebek obrnil na več podjetij, ki so izvaževala kamenje za nasipanje morja, češ: ali ne bi kazalo, te velike kupe odpadkov izvoziti v morje, s čemer bi bila rešena naša kamenoseška obrt?!

Naš sivi Kras nima ne potokov ne studencev. Zato se moramo mi Kraševci zadovoljevali z vodo iz vodnjakov, ki se nabira s streh, kakor pitno vodo, a z vodo iz vodnjakov, v katere se voda nabira s cest in žlebov, za napajanje živine.

Nabrežinska občina je brez napajališč. Kakor pa so v zadnjem času v raznih občinah po Krasu zgradili več vodnjakov in vodovodov za napajanje živ. tako je tudi obč. Nabrežina sklenila zaprositi merodajne oblasti, da bi tudi v Nabrežini s pomočjo vladnih in deželnih podpor zgradili vodovod za napajališče.

In tudi pri tem nam gre — kakot sploh vsaki občini — na roko c. kr. nam. svetnik gosp. Anton Rebek, za kar mu moramo biti vedno hvaležni.

Upamo, da se ta prekoristna naprava s pomočjo vladnih in deželnih podpor dovrši na veliko korist občine Nabrežine in v gotovo veliko veselje g. c. kr. nam. svetnika Antona Rebeka.

Gotovo govorimo iz srca vsem občinarjem nabrežinskim, ako izrazimo željo da bi gospod vladni svetnik Rebek še mnogo let vladal na našem sivem Krasu v blagor našega ljudstva.

V viden znak tega splošnega čustvovanja je starešinstvo občine Nabrežina v svoji redni seji dne 12. t. m. enoglasno imenovalo gospoda c. kr. nam. svetnika Antona Rebeka *častnim občanom*.

x **Vreme v Gorici** je že par dni naravnost krasno. Po dolgoletnem dežju imamo konečno pravo poletno vročino.

x **Nezgodna na delu**, Delavec Cejlvian iz Voglarjev je izkopal v gozdu neko drevo. Drevo se je nagnilo in padlo predno bi pričakoval Cej, ter ga je močno pobilo na glavi in na hrbtu. Prenesli so ga v bolnišnico v težkem stanju.

x **Za novo cesto v Podturen** je bil razpisan natečaj že pred meseci. Takrat se je govorilo, da hoče magistrat takoj pričeti z delom. Vendar do danes ni ne duha ne sluha o gradbi nove ceste, dasi je zelo potrebna in prinese novo življenje v to doslej zapuščenno predmestje. Kdor pozna naš magistrat, se tej počasnosti ne čudi!

Mizarska zadruga v Solkanu v konkurzu. O imovini mizarske zadruge v Solkanu, vpisane zadruge z omejenim jamstvom v likvidaciji, se je razglasil dne 15. aprila 1910 konkurz. Konkurzrni komisar: c. kr. višjesodni svetnik grof Corinini v Gorici. Začasni upravnik mase: gosp. odv. dr. Alojzij Franko v Gorici.

Volilni narok 29. aprila 1910 dopoldne ob 11 uri na okrožni sodnji v Gorici. Zglasilni rok: do 11. julija 1910. Narok za likvidovanje in poravo 12. julija 1910 dopoldne na istej sodnji.

Nekaj za „Gorico“. V „Osservatore Triestino“ od 22. t. m. čitamo, „Avviso di concorso“, s katerim razpisuje goriški deželni odbor službo inženirja. Razpis je samo v italijanskem jeziku. Dosedaj je „Gorica“ opravičevala še vse Pajerjeve lumparije. Ali bo opravičevala tudi ta samo italijan. razpis.

x **Iz samostana v zapor**. Neki Josip Planinschich iz Trsta se je nahajal v veliki revščini tu v Gorici. Zato je hodil na brezplačno kosilo v kapucinski samostan. Ko je te dni pojedel dve veliki skledi juhe je zahteval še tretjo in ker mu niso kapucini mogli ustreči, je pričel razgrajati in žaliti kapucine tako, da so ga morali redarji odvesti v zapore.

Druge slovenske dežele. Pevsko in gasilno društvo v Vipavi priredi dne 1. maja zvečer ob 8. uri v dvorani g. župana Petrovičiča, veselico z igro in šaljivim prizorom ob navadnih cenah.

Vesti iz Istre. Iz Boršta nam pišejo: Tu živi nek ptujec v konkubinatu z neko žensko, kar vzbuja veliko javno pohujšanje med ljudstvom. A naše slavno županstvo v Dolini o vsem tem nič ne ve, ali neče vedeti? Zakaj ne stori konec javnemu pohujšanju in škandalu? Ako se v kratkem ne ukrene kaj, postanemo bolj jasni!

Razne vesti. Straža ustrelila dva vojaka. Minulo nedeljo zvečer je zapazil vojak, ki je stražil pri osješkem skladišču za smodnik, da se

mu bližati dve osebi. Obenem je počil strel iz revolverja. Straža nameri puško in vpraša, kdo je. Odgovora ni bilo nobenega, pač pa je zopet počil strel. Tedaj straža sproži in postavi se z glasnim krikom zgrudite. Stražni načelnik se je nato podal na lice mesta in dognal, da sta ustreljena vojaka: laborant garnizijske lekarne in nek narednik. Težko ranjena so prenesli v garnizijsko bolnišnico; uvedena je stroga preiskava.

2400 dolarjev za poljub. Trgovec Schram v Chikagi je plačal neki lepi plesalki 2400 dolarjev za 1 edini poljub. Toda tudi poljuba ni dobil prostovoljno, temveč je plesalko po sili poljubil. Ker se je pa bal, da bi ne klicala na pomoč, je takoj na to odprl svojo možnjo in ji denar v gotovini naštel in sicer v zlatu.

Stara mati z 28 leti. Da postane kaka žena stara mati, ko je stara 28 let, je pač zelo redek slučaj. Ampak v Ameriki, tam se dogodi marsikaj nenavadnega. V Richmondu, Ind. živi g. a Parker, ki se je omožila s 13 leti. Njena hči, ki je zdaj stara 15 let, je dobila te dni krepkega sinčka. Stara mati ali babica je stara 40 let in prababica, ki tudi še živi, je stara 90 let.

Slika prodana za 402.500 frankov. V New-Yorku je nekdo prodal Corotovo sliko, na francoskem znano pod imenom: „Ribič pod drevesom“, za ogromno svoto 402.500 frankov. Ni jedna Corotova slika še ni bila tako drago prodana. Ta slika je bila izvršena od 1865—1870. leta. Leta 1880 jo je prodal M. Durand-Ruel za 20.000 frankov nekemu Šmitu v Rotterdamu.

Grof Zeppelin — češkega pokoljenja. List „Cech“ trdi, da je zrakoplovec grof Zeppelin češkega pokoljenja iz rodu Cepelinov.

MALI OGLASI
MALI OGLASI se računajo po 4 stot. besedo. Masno tiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina stane 40 stotink. Plača se takoj lns. oddelku.

Gostilno na račun se išče. Ponudbe na upravo Edinosti pod „GOSTILNA“. 667

Odda se pod dobrimi pogoji prodajalnico literjev osebi, ki govori slovensko. Obrniti se na: Collarsich, Caffè Corso. 700

Prodajo se postelje, odeje, perilo in razne obleke, orkestron z 30 muzikalnimi komadi. — Via Valdirivo 32, II. n. 800

Slovenji in meščani! Dolžnost je Vaša, da se poslužujete le v slovenski bivnici v ulici Sante Fontane 13, za kar se Vam toplo priporoča udani Anton Novak. Svoji k svojim! 666

Iščem službo iztirjevalca ali kaj sl. čuena. Zmožen sem slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi. Pisati je na inseratni odd. Edinosti pod „številko 667“. 668

Slovenke! Svetujte nožem, da gredo v nedeljo dne 1. majnika t. l. na vrt gostilne „Pri treh rožah“, ako ostanjejo pri sv. Jakobu. Tudi za žene bo polno veselja, ker se bodo pele lepe pesne. 647

V najem se odda zemljišče s 1000 kvadratnih seznyev z hišo in vodnjakom, vse na lepem prostoru pri sv. Ivanu. Oglasi se pri g. Josipu Vatovcu p. d. Bumba, sv. Ivan šte. 1100 164

Rajsko veselje ima vsakdo na vrtu gosilne „Pri treh rožah“ v ulici S. Marco št. 19, kjer vodi gostilno Viktor Kosič. 647

V ulici Arcata 7 proda se po izvanrednih cenah velika partija izgotovljenih oblek in hlač za delavce. Lastna krojačnica. 592

Pevsko in bralno društvo „ZARJA“ v Koprivi priredi dne 24. aprila 1910 javni ples na dvorišču gospodične Ivanke Zega. 639

Pozor! Napoljske testenine, bol-njaki riž, salsica s sicilijanskega paradajza se prodajajo v ulici Farneto 3. 585

Na prodaj posestvo, hiša, vinograd, vrt z dvema vodnjakoma pripravno za vrtnarja. Več se poizve pri g. Ivanu Šuban pri sv. Ivanu. gostilna „Na višavi“ 608

Tomajska mladina priredi javni ples 1. maja na odčenem vrtu g. Kjudra. Svirala bo Nabrežinska godba. 652

Odda se meblirana soba drem gospodom ali pa tudi enemu pri slovenski družini v ulici Tivarnella 3, vrata 8. 603

Na razpolago soba meblirana z dvema posteljama in s hrano pri slovenski družini Ul. Farneto 12, I. n. 637

Iščem igralca na glasovir za vsako nedeljo in praznik ob 4. do 10. ure zvečer. Naslov ulica Tivarnella 5. 654

Proda se moderna spalna soba — ter razno dru pohištvo. Mizar, Leo 2. (623)

Absolvent kmetijske šole z dobrim spricvalom in večletno prakso i s čje službe. Naslov pove Ed nost. 613

Proda se mizarski bank, več miz. orodja in kopej iz cinka. Naslov lns. odd. Edinosti 640

Dobra prilika za mladoporočence. — Postelja za dve osebi na zmet (Feder), chiffonier, omare, stolice, kuhinjsko pohištvo se proda radi odpotovanja po znižani ceni. Obrniti se na: Collarsich, Caffè Corso od 9.—11. in 3.—9. popoldne. 600

Kdor želi — piti dober kozarček vipavskega vina, naj gre v via Molin a vapore šte. 13. 659

Ivan Godina
stavbni klepar
TRST - ulica Scussa šte. 3 - TRST
Izvršuje vsakovrstna v to stroko spadajoča dela: kakor n. pr. st. b. r. a, pomorska in obrtna. : Poprave iz bendona cinka, medena, bakra itd. se izvršujejo točno in solidno. KOPELJI IN SESALKE PO NAROČILU. - Proizvajatelj kuhinjskih in kmetijskih potrebnih t. t. d. vse po najnižjih cenah.

Umetni : fotografični atelje
pri sv. Jakobu - TRST. ulica Riva šte. 42 (prilijeje)
Izvršuje vsako fotografsko delo, kakor tudi razglede, posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste ploče za vsakovrstne spomenike itd. itd. Posebnost: Povečanje vsakater fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročbe in jih izvršuje na domu, eventuelno tudi sunaj mesta.

Velika zaloga fotograf. aparatov s pritriljinami
Rodolfo Buffa
optik, Trst, Corso šte. 2.
Bogat izbor Kodakovih aparatov in vseh izdelkov znane družbe „Eastman KODAK“. Aparati Zeiss, Goerr, Nuttig, Erbe, Krügener, Busch, Mackestein itd. Tvrdis sprejema vsa dela razvijanja fotografij, izdeluje in povečuje fotografske posnetke vestno in PO NIZKI CENI. CAMERA BSCURA na razpolago gg. klientom. Navadni in prizemski daljnogledi (Feldstecher) gledališki daljnogledi, naočniki baro- in termometri ter vsi opt. predmeti. **Plošče, Film in papir iz najboljših tovarov.**

Panificio
renomirana tvornica za p. šenje izvrstnega ča. nega in dezertnega kruha.
Ker sem prisiljen v kratkem se preseliti prodajalo se bo vse blago, kakor batist, perkal, oksford, zefir, platno, panama, sukno, obleke, čevlji itd. itd. po čudežno nizkih cenah. : ulica Nuova šte. 36 : Trgovina posameznih partij **Sigmund Vamos** EN OBISK ZADOSTUJE, DA SE PREPRIČATE O TEJ UGODNI PRILIKI!

Veliki Kinematograf „Colosseo“
Ul. Rossetti 4, vogal Giotto.
Sobota 23. in nedeljo 24. aprila 1910 : **Veleinteresanten**
vspored
I. prostori st. 30; Otvori in volaki 20. II. prostori st. 20; Otvori in volaki 10.

„Slavija“
vzaj. zavarov. banka v Pragi
Rezer. fondi K 44,437.036-01.
Izplačane odškodnine in kapitalije K 98,323.486-35.
Po velikosti druga vsajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slov.-narodno upravo.
Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejih kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, kakor nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se vplačili.
Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.
Glavni zastopnik v Trstu **V. CEGNAR, ul. Caserma 12, I.**

Naznanilo.
V soboto, dne 23. aprila 1910 se odpre v Vrdelci (ulica Scoglio) št. 747 **nova :: mesnica.**
Prodajalo se bo goveje meso najboljših vrst in po najnižjih cenah. — Postrežba točna, toliko v mesnici, kakor tudi na dom naročnikom. Ker je podjetje v domačih, poštenih rokah se sl. domačemu občinstvu najtoplej priporoča.

Naznanilo.
Naznanja se slavnemu občinstvu, da se nahaja dobrozna na trgo- **VATOVEC:** vina jestvin : : (prej trg Barriera vecchia) sedaj ul. Istituto 25 (vogal ul. Manzoni 1)
Zaloga testenin domačega pridelka, „PEKATETE“ iz ILIRSKÉ BISTRICE, tukaj. pridelka in napolitanskega. Zaloga olja iz oljk, vinskega jesiha, kave, sladkorja itd. Posebnost: vina domača in zunanja v steklenicah in pivo. Toplo se priporoča slavn. občinstvu in svojim prejšnjim cenjenim odjemalcem. Naročnine po pošti od 5 klgr naprej se izvršujejo po nizkih cenah.

Naznanilo.
Čast mi je naznaniti slavnemu občinstvu, kakor tudi mojim številnim odjemalcem, da sem otvoril danes dne 23. t. m. v tem mestu **v ulici Boschetto št. 2** (vogal ulice del Toro) **mesnico**
v kateri bom prodajal najboljšo goveje meso, teletino, jančka in perutnino. Pošiljal bom tudi na dom. Higijeničnemu oziru se bo posvečala vsa skrb. V nadi, da me bo slav. občinstvo počastilo z obilnim obiskom se beležim udani **CESARE BENEDETTICH.**